

Thánh Kinh Thần Học

(www.thanhkinhthanhoc.net)

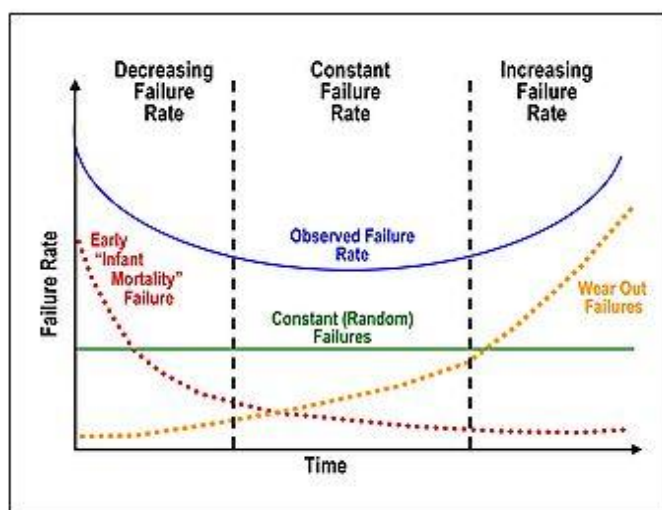
Một quan điểm Thánh Kinh về Giáng Sinh

Lê Anh Huy

I. Dẫn nhập

Theo truyền thống Việt Nam, một tháng sau khi một đứa trẻ sinh ra, gia đình tổ chức mừng đầy tháng; một năm sau khi bé sinh ra, gia đình tổ chức mừng thôi nôi. Sau đó, các gia đình Việt Nam không tổ chức mừng sinh nhật hàng năm như người Tây phương. Việc tổ chức đầy tháng và thôi nôi rất hợp lý về mặt khoa học. Đó là vì bất kỳ vật nào: người, xe, dụng cụ điện tử, dụng cụ cơ khí, v.v., có tuổi thọ đều theo một quy luật gọi là “đường cong chậu tắm [1].” Đường cong này được thiết lập theo kinh nghiệm và được trình bày trong hình sau.

Trong hình này trục tung đại diện cho tỉ lệ tử vong, trục hoành đại diện cho thời gian. Vì đường cong đó (**màu xanh dương**) có dạng như một chậu tắm, nên người ta gọi nó là “đường cong chậu tắm.”

Trong biểu đồ trên, đường cong chậu tắm này có ba phần:

- 1) Thời Đoạn Tử Vong Ấu Nhi (Early Failure Period hay Infant Mortality Period): Thời đoạn này được bắt đầu lúc vật thể mới ra lò hoặc em bé mới được sinh ra. Trong thời đoạn này tử suất rất cao, nhưng giảm nhanh theo thời gian. Tử suất trong thời đoạn này gây ra bởi khuyết tật bẩm sinh trong khi chế tạo hay thụ thai đối với sinh vật.
- 2) Thời Đoạn Tử Vong Nội Tính (*Intrinsic* [2] Failure Period): Trong thời đoạn này, tử suất gần như không thay đổi theo thời gian. Nguyên nhân của tử vong là ngẫu nhiên.

- 3) Thời Đoạn Tử Vong Lão Thời (Wearout Failure Period): Trong thời đoạn này tử suất gia tăng nhanh chóng theo thời gian. Đây là thời đoạn cuối của đời sống của một vật hay sinh vật trong đó tử suất gia tăng nhanh chóng không cách gì làm chậm lại được.

Theo biểu đồ trên, khả năng chết yếu của một em bé mới ra đời rất cao, nhưng khả năng này giảm nhanh theo thời gian. Có nghĩa là, cứ một ngày, một phút, một giây trôi qua, nếu em bé đó còn sống, thì khả năng sống còn của em trong ngày, phút, giây kế tiếp càng cao hơn. Do đó, nếu em bé sống được một tháng, thì khả năng sống còn của em trong tháng kế tiếp cao hơn tháng vừa rồi vì vậy cha mẹ em ăn mừng. Mừng thôi nôi em cũng vậy. Nếu em đã sống được một năm thì khả năng chết yếu của em rất thấp (hay khả năng sống tới tuổi già rất cao), vì vậy cha mẹ em ăn mừng. Do đó, việc kỷ niệm đầy tháng và thôi nôi rất đúng với tinh thần khoa học. Sau khi mừng thôi nôi, người Việt Nam không tổ chức mừng sinh nhật hàng năm nữa. Tuy nhiên, khi một người vào tuổi cao niên, con cháu trong đại gia đình có tổ chức mừng thọ cho. Việc tổ chức mừng sinh nhật hàng năm có lẽ “nhập cảng” từ người Pháp trong một trăm năm đô hộ.

Có nhiều Việt kiều sống trong một quốc gia bận rộn như Hoa Kỳ thường mừng sinh nhật hai lần gần nhau, nếu nó không trùng vào ngày cuối tuần. Trong lần mừng sinh nhật vào ngày cuối tuần, Việt kiều tiệc tùng với bạn bè, bà con để nhận quà, lời chúc tụng. Kỷ niệm sinh nhật không trùng vào ngày cuối tuần cũng là một cố gắng để có thêm một ngày nghỉ khỏi công việc hăng nữa. Trong lần mừng sinh nhật thật (không trùng với ngày cuối tuần), Việt kiều dành thời gian cho gia đình. Đây là thời điểm “linh thiêng” đối với nhiều người, khi vũ trụ gần như lắng đọng lại để trang trọng chiêm ngưỡng sự ra đời của một sinh linh.

II. Mừng Giáng Sinh

Mặc dù truyền thống Việt nam không trọng sinh nhật, nhưng người Việt Nam đón nhận Giáng Sinh rất hoan hỉ. Tại Việt Nam, trong những năm tiếp sau 1975, dù thiếu ăn, thiếu mặc, người Sài-gòn vẫn tung bừng đón Giáng Sinh. Trong đêm 24 rạng 25, thanh niên thiếu nữ chưng diện đồ ra đường, không biết bao nhiêu mà kể. Có điều lạ là nước Việt Nam là một nước không tin Chúa, nhưng mỗi khi nhắc đến “sinh nhật của Chúa Cứu Thế” thì nhiều người tỏ ra rất “ngoan đạo.” Trên thế giới cũng vậy. Đa số người tin cũng như người không tin, trừ tín đồ Hồi giáo và các tín đồ trong một số giáo phái, mục vụ, phong trào mang tên Chúa (như Chứng Nhân Giê-hô-va, *Mục Vụ Nguồn Sống* [3]), đều kỷ niệm ngày Đức Chúa Jesus Christ sinh ra trong đêm 24 tháng 12 hàng năm. Thật ra lễ Giáng Sinh không phải chỉ có một đêm, mà cả ba tuần trước ngày 24 tháng 12, mà người ta gọi là “Mùa Giáng Sinh.” Người không tin Chúa mừng Giáng Sinh bằng cách đi sắm sửa cho gia đình, quà cáp cho bạn bè, bà con và gia đình, liên hoan, đình đám, làm cây Noel, trưng đèn, gởi và nhận thiệp Giáng Sinh, v.v.. Người tin Chúa ngoài những việc kể trên trong đời sống riêng tư còn chuẩn bị đêm truyền giảng và kỷ niệm Giáng Sinh tại nhà thờ của mình.

Thánh Kinh không nói rõ Đức Chúa Jesus Christ sinh ra vào ngày tháng nào. Vì vậy, có nhiều giả thuyết về tháng sinh của Đức Chúa Jesus nhưng tác giả không muốn nêu ra ở đây vì ngại lạc đề. Theo Lu-ca 2:8, đêm Ngài chào đời, mục đồng còn ở ngoài đồng ban đêm để canh gác gia súc của mình. Tiết trời của Y-sơ-ra-ên khá lạnh vào mùa đông [4]; nhiệt độ điển hình là 5-18⁰C tại *Teo-a-vi* [5]. Chúng ta nhớ rằng Teo-a-vi là một phố cảng, bên bờ Địa Trung Hải, thời tiết ấm hơn Bết-lê-hem. Do vậy, chung quanh Bết-lê-hem, nhất là ngoài đồng, nhiệt độ có thể xuống tới 0⁰C vào ban đêm. Tuy nhiên, nếu Đức Chúa Trời muốn Đức Chúa Jesus sinh ra vào đêm 24 tháng 12, thì Ngài sẽ làm phép lạ để nhiệt độ đêm đó cao hơn nhiệt độ thông thường. Thánh Kinh ghi lại nhiều phép lạ. Chính việc Đức Chúa Jesus sinh ra bởi một trinh nữ là một phép lạ. Chúng ta gọi đó là phép lạ, vì nó xảy ra không đúng theo định luật vật lý. Định luật vật lý là những quy luật “tự nhiên” như đi trên nước thì bị chìm (Ma-thi-ơ 14:25), nhảy từ trên tháp cao xuống thì bị thương (Ma-thi-ơ 4:5), chết rồi thì không thể sống lại được, cần có cả đàn ông lẫn đàn bà cho việc thụ thai một người, v.v. Nhưng mỗi khi Đức Chúa Trời muốn bày tỏ quyền phép của Ngài, Ngài phủ quyết định luật

vật lý đó. Tuy nhiên, Đức Chúa Trời không làm phép lạ một cách vô cớ. (Khi Satan thách thức Đức Chúa Jesus làm phép lạ bằng cách nhảy từ trên tháp cao xuống Ngài đã từ chối). Vì Thánh Kinh không chép về một phép lạ Đức Chúa Trời làm cho đêm 24 tháng 12 ấm hơn thường lệ để mục đồng có thể chăn gia súc ngoài đồng ban đêm, nên chúng ta phải dựa vào tình trạng tiêu biểu để cẩn thận nói rằng Đức Chúa Jesus khó có thể chào đời vào đêm 24 tháng 12.

Thế thì Christmas (Noel theo tiếng Pháp, Giáng Sinh theo tiếng Việt) bắt nguồn từ đâu? Danh từ Christmas theo từ điển Bách Khoa của Công giáo [6] xuất xứ từ tiếng Anh cổ, *Cristes Maess*, có nghĩa là Mass of Christ (Mass tương đương với danh từ Công Giáo tiếng Việt là Thánh Lễ. Ở đây tác giả cũng không muốn phê bình thần học của Thánh Lễ Công Giáo; quý độc giả có thể tìm hiểu qua tài liệu "Sự Thật Về Christmas" [7]. Tác giả trích dẫn tài liệu của Giáo Hội Công giáo vì các lý do sau: 1- Giáo hội này có truyền thống lâu đời nhất trong các giáo hội mang tên Chúa, mừng Christmas hàng năm, 2- Giáo hội Công giáo tích trữ tài liệu cổ rất công phu và chi tiết, 3- Bài này có nói tới Giáo Hội Công giáo trong vấn đề Giáng Sinh, để tránh mang tiếng thành kiến với Công Giáo, tác giả trích dẫn chính tài liệu Công Giáo trong khi bàn tới Giáo Hội Công Giáo.) Theo tài liệu này, các Cơ-đốc nhân tiên phong như Irenaeus và Tertullian không mừng Christmas. Có người - Origen - còn cho rằng việc mừng sinh nhật là công việc của tội nhân chứ không phải của thánh đồ. Cũng theo tài liệu trích dẫn, ngày 25 tháng 12 trùng vào lễ mừng mặt trời, Natalis Invicti, của dân chúng trong đế quốc La-mã. Có 365 ngày trong một năm. Như vậy, xác xuất trùng hợp ngẫu nhiên là 1/365, và xác xuất không ngẫu nhiên là 364/365.

Vì xác xuất trùng hợp ngẫu nhiên là quá ít so với trùng hợp không ngẫu nhiên, nên có nhiều người Tin Lành cho rằng Giáo Hội La-mã với ý định Cơ-đốc hoá *dân ngoại* [8], chủ ý chọn ngày thờ thần mặt trời (đêm 24, ngày 25 tháng 12) để mừng Chúa giáng sinh cùng một lần dân ngoại mừng thần mặt trời của họ. Chúng ta nhớ rằng sau khi Constantine trở thành hoàng đế của toàn đế quốc La-mã, ông đã cải đạo thành "Cơ-đốc nhân." Từ đó, đạo Chúa, là đạo bị bắt bớ đã man trong khoảng ba trăm năm trước đó, đã trở thành *quốc giáo* [9], [10] của đế quốc La-mã. Tuy nhiên, sự cải đạo của Constantine có rất nhiều nghi vấn. Theo tài liệu [10] này, mặc dù Constantine tự nhận là "Cơ-đốc nhân," ông vẫn dành ưu ái cho đạo ngoại: Ông vẫn chủ trì các buổi tế tự của dân ngoại với tư cách là *thầy tế lễ trưởng* [11]. Vào năm 330, thành Constantinople được cống hiến theo nghi lễ nửa Cơ-đốc, nửa ngoại giáo: Có một chiến xa chở tượng thần mặt trời đặt ngoài chợ, trên đầu tượng có một cây thập giá [10]. Ngay trước khi ông qua đời, ông còn củng cố quyền vị của các thầy tế lễ ngoại giáo. Từ những bông trái thấy được nơi con người của Constantine, tác giả đồng ý với nhiều Cơ-đốc nhân khác rằng sự "cải đạo" của ông không phải là sự chết hoàn toàn của con người cũ của ông trong Đấng Christ, để tái sinh thành một sinh linh hoàn toàn mới. Muốn được vậy, một người phải sẵn lòng từ bỏ cả cha mẹ mình theo sự giáo huấn của Đức Chúa Jesus Christ (Ma-thi-ơ 10:37). Sự "cải đạo" của ông trên thực tế chỉ là việc đem ghép đạo của Đức Chúa Trời vào đạo thờ thần mặt trời. Từ khi Constantine biến đạo Chúa thành quốc giáo, sự gian dân trong đức tin đã trở thành phổ cập: Nhiều "Cơ-đốc nhân" đứng trên các bậc cấp của giáo đường "Thánh Phi-e-rơ" để dâng hương và lời cầu nguyện cho mặt trời [10]. Đây là một chiến lược thâm độc của Satan, rằng nếu sự bắt đạo không triệt hạ được Hội Thánh Chúa, thì sự kết hợp với ngoại giáo sẽ huỷ hoại Hội Thánh Ngài. Chiến thuật này Satan làm qua cá nhân "một nửa Cơ-đốc một nửa ngoại giáo" có quyền thế như Constantine.

Từ sự "cải đạo" của Constantine, một nền văn hóa gian dân ra đời: Một nửa Cơ-đốc, một nửa ngoại giáo. Văn hóa này có dấu tích của sự thờ thần mặt trời. Vì ngày 25 tháng 12 là ngày dân La-mã thờ thần mặt trời nên tác giả tin rằng việc chọn ngày này để kỷ niệm Chúa Jesus Christ giáng sinh là cố ý. Nếu đã là cố ý, thì mừng Christmas là ô uế trước mặt Đức Chúa Trời vì Ngài là Đấng Thánh, và Đấng Thánh không ngồi chung với thần tượng trong bất cứ hình thức nào (2 Cô-rinh-tô 6:16). Đức Chúa Trời còn không muốn chúng ta nhắc tới tên

của các thần tượng (Xuất Ê-díp-tô Ký 23:13) mà cứ mỗi lần chúng ta Chúc Mừng Giáng Sinh, hay Merry Christmas chúng ta nhắc đến cả một lịch sử thờ cúng hình tượng đằng sau danh từ Christmas. Nhiều người biện hộ rằng câu chúc Mừng Giáng Sinh khác với Merry Christmas. Đúng là khác trên mặt chữ, nhưng cái nghĩa của nó vẫn còn nguyên. Đó là đem gán ngày thờ thần mặt trời cho ngày sinh nhật Chúa. Đây là lộng giả thành chân mà trái của nó là bài ca giáng sinh "The First Noel" mà chúng ta hay nghe trong các nhà thờ. Giả là ngày 25 tháng 12; chân là sinh nhật của Chúa mà không ai biết là ngày nào. Giả thành chân là vì tác giả bài ca gọi đêm Chúa Jesus chào đời tại Bethlehem là Noel (hay Christmas, hay Giáng Sinh) đầu tiên.

Đối với tác giả của bài này, xuất xứ của ngày Giáng Sinh đã rõ. Tuy nhiên, vì không có bằng chứng lịch sử nào trực tiếp, đủ sức thuyết phục độc giả hoàn toàn, nên từ đây đến cuối bài, tác giả sẽ dựa vào Thánh Kinh để có lời phán xét về ngày lễ Giáng Sinh.

III. Quan điểm Thánh Kinh về Lễ Giáng Sinh

Theo Thánh kinh chỉ có một "lễ" mà Đức Chúa Jesus thiết lập để chúng ta tiếp tục làm mỗi khi nhóm lại là tiệc thánh (Lu-ca 22;19). Ngài lập ra tiệc thánh để chúng ta nhớ lại mục đích của việc Ngài giáng sinh. Bày trăm năm trước khi Ngài giáng thế lần đầu, Tiên Tri Ê-sai đã tiên tri rằng Ngài đến thế gian để chịu chết cho tội lỗi chúng ta (53). Bày trăm năm sau, Ngài nhắc lại: *"Này là thân thể ta, đã vì các người mà phó cho; hãy làm sự này để nhớ đến ta."* Theo đây, ý muốn của Đức Chúa Jesus là chúng ta kỷ niệm sự thương khó của Ngài chứ không phải sự giáng sinh của Ngài, mặc dù theo lý luận của xác thể, nếu không có giáng sinh thì làm sao có thương khó. Kỷ niệm sự thương khó nhắc cho chúng ta nhớ rằng Chúa đã chết cho chúng ta. Mặc dù sự chết là một điều tối tăm, trực diện với nó đem đến sự khôn ngoan cho chúng ta. Tác giả Truyền Đạo khuyên rằng: *"Đi đến nhà tang chế hơn là đến nhà yến tiệc; vì tại đó thấy sự cuối cùng của mọi người; và người sống để vào lòng"* (7:2). Đức Chúa Jesus chẳng bao giờ khuyên chúng ta phải kỷ niệm ngày sinh của Ngài. Nếu có, Thánh Kinh đã ghi rõ ngày tháng nào Ngài đã chào đời, và ra mạng lệnh kỷ niệm ngày tháng đó.

Như vậy, sẽ có người phản bác rằng nếu Đức Chúa Jesus không "cấm" tổ chức sinh nhật của Ngài thì có sao đâu? Một năm (là một chu kỳ tôn giáo) được đánh dấu bằng các lễ lạc: ngày Giáng Sinh tương đương với ngày Phật Đản, ngày Phục Sinh tương đương với ngày Phật Thích Ca thành đạo, ngày lễ cha mẹ tương đương với ngày Vu Lan, v.v... Khác với người, Đức Chúa Trời đã cho chúng ta mặt trời, mặt trăng và các ngôi sao để đánh dấu ngày, đêm, tháng, năm (Sáng Thế Ký 1:14-17). Chúng là khí cụ Đức Chúa Trời ban cho loài người để đánh dấu thời gian, nhưng thay vì thờ phượng Đấng đã tạo nên chúng, loài người lại thờ phượng vật được tạo (Rô-ma 1:25). Vì vậy, mới có đạo thần mặt trời trong xã hội Tây phương hồi xưa. Bên Đông phương, tín ngưỡng tinh tú thể hiện qua việc cúng sao và tục xem tử vi. Tử vi và lịch 12 con giáp là biểu hiện đã bị hủ hóa mục đích ban đầu của Đức Chúa Trời là các tinh tú phục vụ loài người để đánh dấu thời gian. Người không tin Chúa ngoài việc thờ tạo vật là các tinh tú còn đánh dấu năm tháng bằng các lễ lạc theo như Sứ Đồ Phao-lô đã la rầy các Cơ-đốc nhân sau đây:

*"Xưa kia, anh em chẳng biết Đức Chúa Trời gì hết, thì làm tôi các thần vốn không phải là thần. Nhưng hiện nay anh em biết Đức Chúa Trời lại được Đức Chúa Trời biết đến nữa, sao còn trở hướng về lễ thói hèn yếu nghèo nàn đó mà suy phục nữa ư? **Anh em hãy còn giữ ngày tháng, mùa, năm ư!** Tôi lo cho anh em, e tôi đã làm việc luống công giữa anh em."* (Ga-la-ti 4:8-11)

Sứ đồ Phao-lô gọi việc tuân giữ ngày, tháng là *"lễ thói hèn yếu nghèo nàn"*! Đó là vì lễ lạc như những cái nặng giúp loài người khập khểnh trong chiều thời gian. Nếu không có lễ lạc, tôn giáo sẽ tan rã. Phải có bí tích mới có tín đồ Công Giáo. Phải dự lễ Giáng Sinh và Phục Sinh mới là tín đồ Tin Lành. Vì vậy mới có câu chế riếu là "tín đồ tái sinh" để ám chỉ những tín đồ chỉ đi nhóm một năm có hai lần: Giáng Sinh và Phục Sinh. Đối với những cá nhân

này, trong một năm có hai ngày quan trọng hơn hết thảy. Nhưng đã ở trong Chúa, mọi ngày đều quan trọng giống nhau. Tác giả Hê-bơ-rơ gọi đó là "ngày Hôm Nay" (4:7). Vì thế xác là yếu hèn, nên mới có lẽ lạc để diu nó đi và luật pháp để trói buộc nó. Nhưng nếu một người đã thật sự chết trong Đức Chúa Jesus, anh ta đã được giải phóng khỏi ràng buộc của luật pháp mà chỉ đi trong sự hướng dẫn của Đức Thánh Linh (Rô-ma 7:3). Nếu anh ta, sau khi đã được báp-tem trong sự chết của Đức Chúa Jesus rồi mà còn trở lại với luật pháp thì anh ta vẫn còn ở dưới sự rủa sả, như Sứ đồ Phao-lô đã dạy dỗ (Ga-la-ti 3:11,13).

IV. Đồng tiền của Sê-sa:

Không phải chỉ có một số ít Cơ-đốc nhân không muốn tổ chức mừng Giáng Sinh mà còn có người vô thần nữa! Trong các nước Tây phương chịu ảnh hưởng của nền văn minh Cơ-đốc như Hoa kỳ, phong trào vô thần càng ngày càng mạnh. Phong trào này đang dùng quyền công dân của mình để một cách hệ thống, xoá bỏ tất cả dấu chỉ của nền văn minh này, tỉ dụ như cầu nguyện nhân danh Chúa trong trường học, treo mườì điều răn trong công sở, kỷ niệm Giáng Sinh, v.v. Như vậy, Cơ-đốc nhân đang chịu một cỗ hai trùng. Một đàng chúng ta biết rằng, chúng ta không nên tuân giữ Lễ Giáng Sinh vì nó là truyền thống của người chứ không phải của Chúa. Hơn nữa, ngày Giáng Sinh bắt nguồn từ tôn giáo thờ mặt trời, là điều ô uế trước mặt Đức Chúa Trời. Đàng kia, vì chúng ta không muốn đứng chung với dân ngoại trong việc kỷ niệm Giáng Sinh, mà quay ra hô hào bãi bỏ lễ Giáng Sinh thì vô tình chúng ta lại chạy về phía bên kia của thế gian đen tối. Như vậy thái độ nên có của người Cơ-đốc như thế nào?

Chúng ta hãy bắt chước Đức Chúa Jesus khi người Do-thái tìm cách đặt Ngài vào cảnh ngộ một cỗ hai trùng (Mác 12:17). Nếu Ngài nói cần phải đóng thuế cho Sê-sa thì Ngài sẽ bị dân Do-thái bắt bớ. Nếu Ngài bảo không nên đóng thuế thì Ngài phải chịu bắt bớ của Sê-sa. Đứng trước tình huống đó, Ngài phán: "*Vật gì của Sê-sa hãy trả lại cho Sê-sa, còn vật gì của Đức Chúa Trời hãy trả lại cho Đức Chúa Trời*" (Mác 12:17).

Giáng Sinh là truyền thống của người, được các thế lực chính trị và tôn giáo ngày xưa thiết lập. Nó là một ngày lễ quan trọng của người không tin Chúa. (Cơ-đốc nhân phải tự hỏi tại sao thế gian và Hội Thánh Chúa có cái gì chung nhau (Giăng 15:19) mà lại chung nhau việc kỷ niệm Giáng Sinh?) Nó là một ngày lễ cực kỳ quan trọng trong Giáo Hội Công Giáo. Các Giáo Hội Đối Kháng và Tin Lành thừa kế truyền thống này. Đây là một điều vô cùng khó hiểu và mỉa mai: Các Giáo Hội Đối Kháng và Tin Lành, một mặt kêu gọi tín đồ làm chứng cho Chúa để tín đồ Công Giáo được cứu, một mặt giữ khăng khăng truyền thống văn hoá của họ. Chúng ta có thể hủy bỏ những giáo điều thần học chúng ta đã tin như một chiếc áo cũ, tỉ dụ như một người hồi trước phục vụ cho Giáo Hội Lutheran, vui lòng bỏ đi giáo điều thần học của Lutheran để chuyển sang Giáo Hội Báp-tít – hai nền thần học gần như nước với lửa - nhưng truyền thống Giáng Sinh thì không thể bỏ được. Chỉ có con mới thừa hưởng của cha, người đi sau mới thừa hưởng của người đi trước. Vì vậy, chúng ta không ngạc nhiên khi Giáo Hội Công Giáo vẫn xem các Giáo Hội Tin Lành và Đối Kháng thuộc về họ. Nếu chúng ta đã là hậu duệ của Giáo Hội Công Giáo, thì việc "dạy đời" họ là làm sao để có được sự cứu rỗi thì thật là hỗn.

V- Kết luận:

Chỉ khi chúng ta đặt mọi sự đã và đang xảy ra trong bối cảnh thuộc linh thì điều khó hiểu và mỉa mai đó mới trở nên rõ ràng: Satan luôn luôn nỗ lực phá hoại chương trình cứu rỗi của Đức Chúa Trời. Nền văn hoá nửa Cơ-đốc, nửa ngoại giáo đó là một trong những nỗ lực đó.

Do vậy, Cơ-đốc không tuân giữ ngày Giáng Sinh vì chúng ta đã được báp-tem trong sự chết của Đức Chúa Jesus; chúng ta đã được giải phóng khỏi mọi xiềng xích của luật pháp. Chúng ta cũng không nên đứng vào phía phong trào vô thần kia mà công khai kêu gọi xoá bỏ ngày

ngi Giáng Sinh đã do chính quyền thiết lập. Cái gì thuộc về Chúa chúng ta giữ, cái gì thuộc về Sê-sa chúng ta trả về cho Sê-sa.

Lê Anh Huy

(Ngày 19, tháng 01, năm 2010)

Ghi chú:

- 1- Đường cong chậu tắm: bathtub curve
- 2- Nội tính: Intrinsic
- 3- Mục Vụ Nguồn Sống: Living Stream Ministry
- 4- Israel weather, <http://www.israel-travel-tips.com/en/39/Israel%20Travel/Israel%20Weather>
- 5- Teo-a-vi: Tel Avi
- 6- Catholic Encyclopedia, "Christmas," <http://www.newadvent.org/cathen/03724b.htm>
- 7- Timothy Huynh, "Sự thật về Christmas," <http://thanhkinhthanhoc.net/content/su-ve-christmas>
- 8- Dân ngoại: Pagans
- 9- Quốc giáo: The religion of the State
- 10- Catholic Encyclopedia, Constantine the Great, <http://www.newadvent.org/cathen/04295c.htm>
- 11- Thầy Tế Lễ Trưởng: *Pontifex maximus*. Chúng ta nhớ lại rằng Giáo Hoàng của Giáo Hội Công Giáo có danh xưng là Pontif.